

Akademia Młodego Ekonomisty

Otoczenie gospodarcze

Mierniki dobrobytu gospodarczego

Cezary Pawlonka

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
22 października 2018 r.

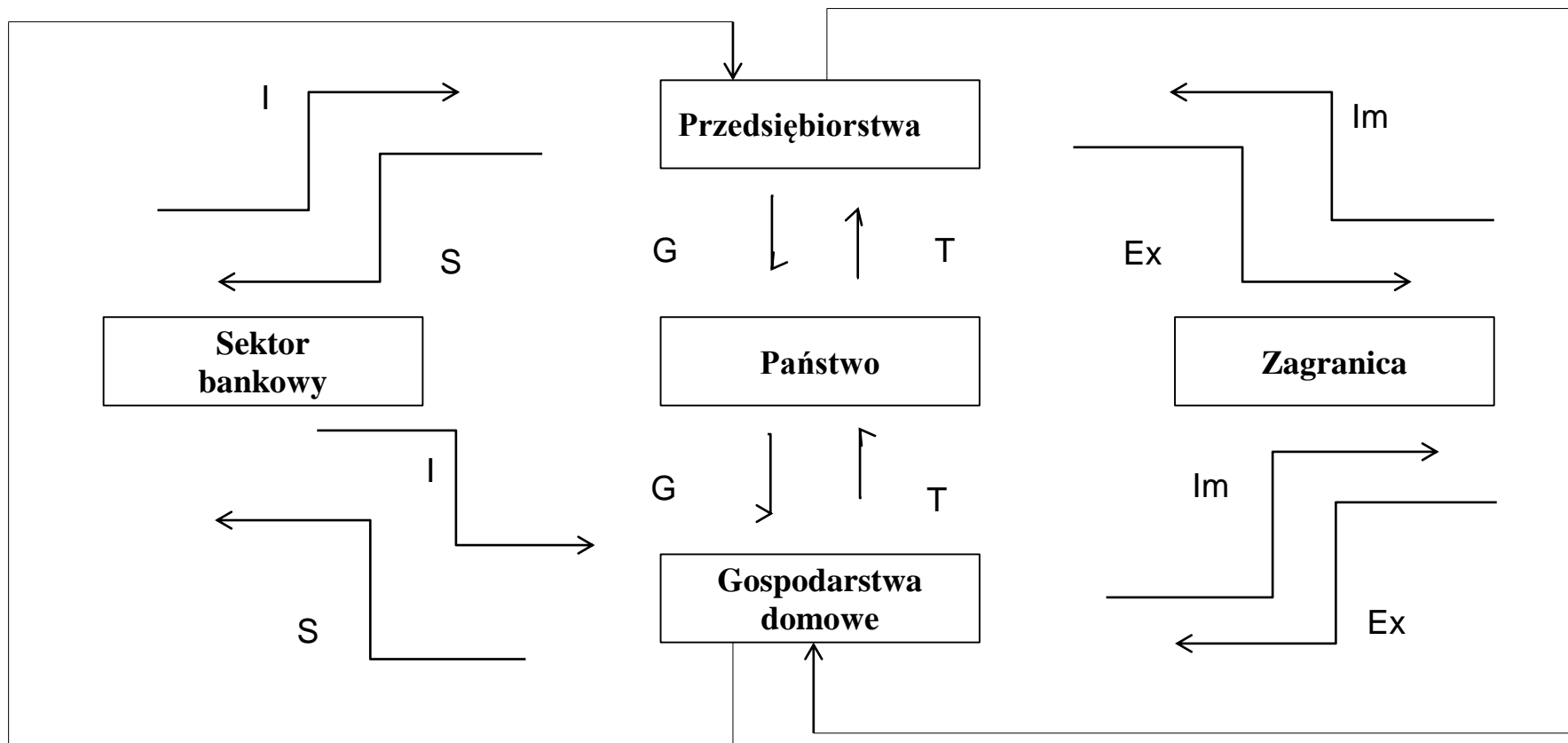
Organizatorzy

Spis treści

- 1. Ruch określony strumieni pieniężnych w gospodarce**
- 2. Metody liczenia PKB i PNB**
- 3. Wady i zalety PKB**
- 4. Wzrost a rozwój**
- 5. Wskaźnik dobrobytu i rozwoju HDI**
- 6. Problem nierównowagi rozwoju i wzrostu**
- 7. Pojęcie zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwego podziału dobrobytu**
- 8. Wskaźnik „zazielenionego PKB” i wskaźniki Giniego**

1. Ruch okrężny strumieni pieniężnych w gospodarce: dopływy i odpływy

Źródło: R. Milewski, E. Kwiatkowski, *Podstawy ekonomii*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 236

Dopływy:

- **Inwestycje (I)**
- **Wydatki rządowe (G)**
- **Eksport (Ex)**

Odpływy:

- **Oszczędności (S)**
- **Podatki (T)**
- **Import (Im)**

2. Metody liczenia PKB i PNB

→PKB (Produkt Krajowy Brutto)

- Metoda sumowania produktów
- Metoda sumowania dochodów
- Metoda sumowania wydatków

→PNB (Produkt Narodowy Brutto)

- PKB + dochody z własności za granicą

→PKB *per capita* (“Na głowę”)

3. Wady i zalety PKB

Zalety:

- Stosunkowo łatwy do policzenia, wiarygodny, łatwy do porównania w czasie i pomiędzy krajami, regionami,
- Dostępne źródło informacji na temat gospodarki i syntetyczne.

Wady:

- Nie uwzględnia produkcji w szarej strefie,
- Pracy na czarno oraz pracy bezpłatnej,
- Produkcji na potrzeby własne, pomocy sąsiedzkiej,
- Nie ujmuje efektów zewnętrznych,
- Nie uwzględnia podziału dochodów,
- Pomija zmiany jakościowe,
- Nie pokazuje wartości czasu wolnego.

Tabela 1. Ranking największych gospodarek świata w 2017 roku, wskaźnik PKB w mld dolarów

Stany Zjednoczone	20,199.	23.9	1
Chiny	13,118	15.5	2
Japonia	5,063	6.00	3
Niemcy	3,934	4.66	4
Francja	2,765	3.28	5
UK	2,661	3.15	6
Indie	2,654	3.15	7
Brazylia	2,199	2.61	8
Włochy	2,048	2.43	9
Canada	1,763.	2.09	10
Polska	571	0.67	24

Tabela 2. Ranking największych gospodarek świata w 2017 roku, wskaźnik PKB per capita

Luxembourg	113,627	1
Makau	86,117	2
Iceland	83,750	3
Switzerland	83,264	4
Norway	75,341	5
Ireland	74,493	6
Qatar	65,159	7
Stany zjednoczone	61,687	8
Dania	60,634	9
Australia	58,941	10
Polska	15,050	56

Źródło: [International Monetary Fund World Economic Outlook](#)

4. Rozwój a wzrost

Rozwój obejmuje szersze aspekty niż wzrost gospodarczy, mierzy również podział dobrobytu w skali kraju oraz zdolność do tworzenia nowego kapitału, dzięki poprawie instytucjonalnych technologicznych wymiarów państwa.

W szerszym, społecznym rozumieniu dobrobytu jako rozwoju społecznego, przyjmuje się definicję laureata nagrody im. A. Noble w dziedzinie ekonomii A. Sena, jako zdolność państwa do sprawiedliwego podziału dochodu, zagwarantowania wolności i udziału we władzy oraz zdolności rządów do tworzenia warunków realizacji ich zdolności – odpowiedniej edukacji, zdrowia, wolności wypowiedzi i prawa do przemieszczania oraz pracy.

5. Wskaźnik dobrobytu i rozwoju HDI

Wskaźnik rozwoju HDI - $\frac{1}{3}(\text{LEI} + \text{EI} + \text{GDPI})$

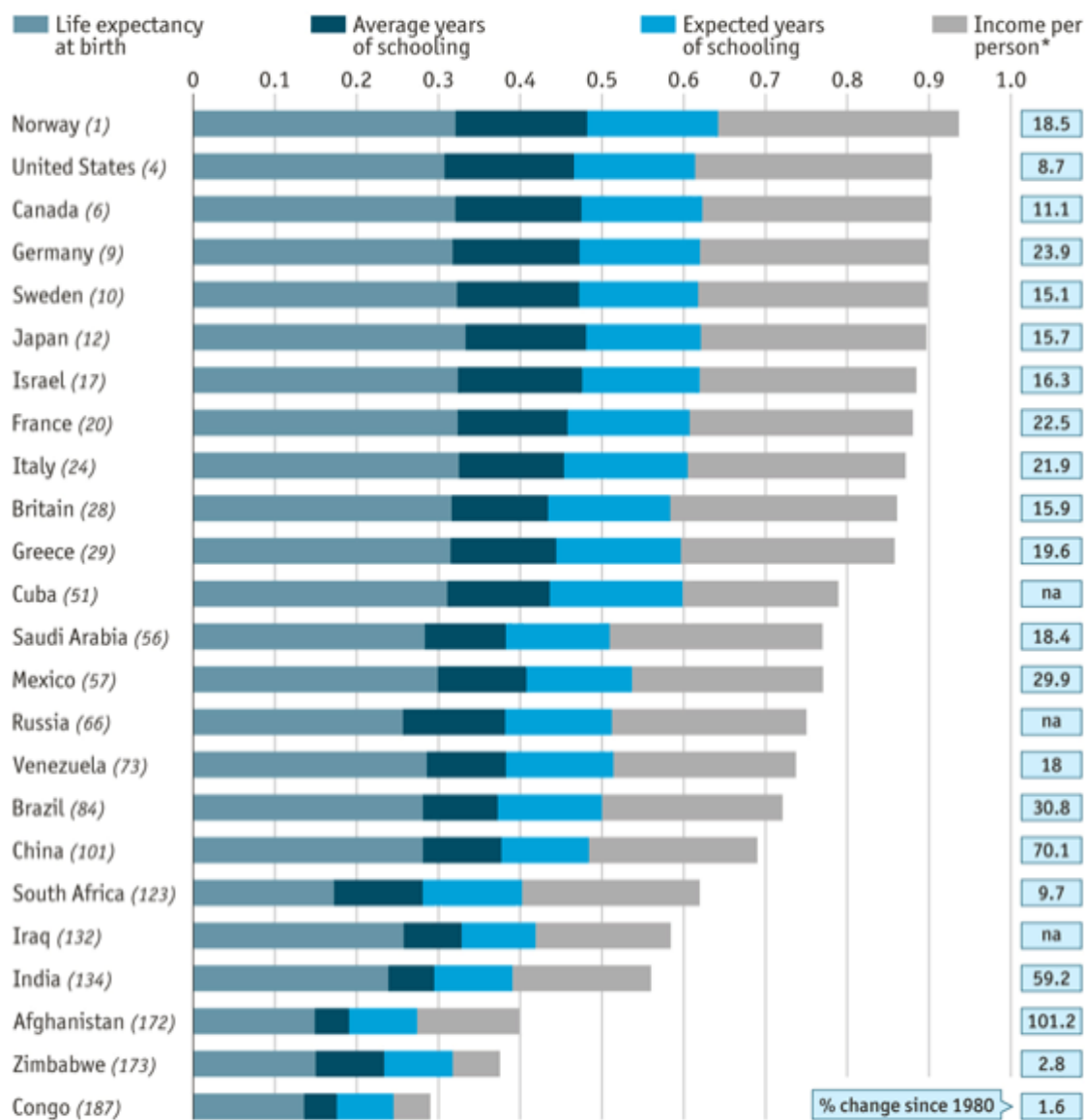
LEI - (life expectancy at birth) - wskaźnik oczekiwanej długości życia

EI - (education index) Wskaźnik edukacji = $\frac{2}{3} * \text{ALR} + \frac{1}{3} * \text{GER}$

ALR - stopa umiejętności pisania i czytania

GER - indeks określający przybliżoną liczbę osób uczących się

Tabela 3. Wskaźnik HDI na świecie w 2016 roku

Źródło: <http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>

6. Problem nierównowagi rozwoju i wzrostu

- Polska w rankingu ONZ zajmuje 36 miejsce pod względem wskaźnika HDI (Słowenia – 25 miejsce, Czechy 28, Słowacja 35)
- i 56 w kategorii PKB per capita,
- natomiast pod względem wielkości nominalnej Polska jest na 24 miejscu.
- Pokazuje to brak równowagi rozwoju Polski.
- Podobna sytuacja ma miejsce w Chinach, druga gospodarka świata w przeliczeniu PKB na osobę, jest na miejscu 80.
- Dodatkowo 8 najbogatszych ludzi na świecie ma taki sam majątek jak biedniejsza połowa ludzkości.

7. Pojęcie zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwego podziału

- S. Czaja: „Nieustanny, ograniczony rozwój społeczno-gospodarczy z poszanowaniem i wykorzystaniem dóbr przyrody”
- Trwałość ekologiczna, społeczna i gospodarcza → równorzędność czynników, jeden nie jest rozwijany kosztem drugiego
- Optimum podziału dochodu V. Pareto → Efektywność alokacji; nie jest możliwa większa poprawa, bez pogarszania sytuacji pozostałych podmiotów
- Sprawiedliwość wg J. Rawlsa za „zasłoną niewiedzy” – Dobrobyt społeczny powinien być tak rozłożony, aby były z największą korzyścią dla najbardziej nieuprzywilejowanych

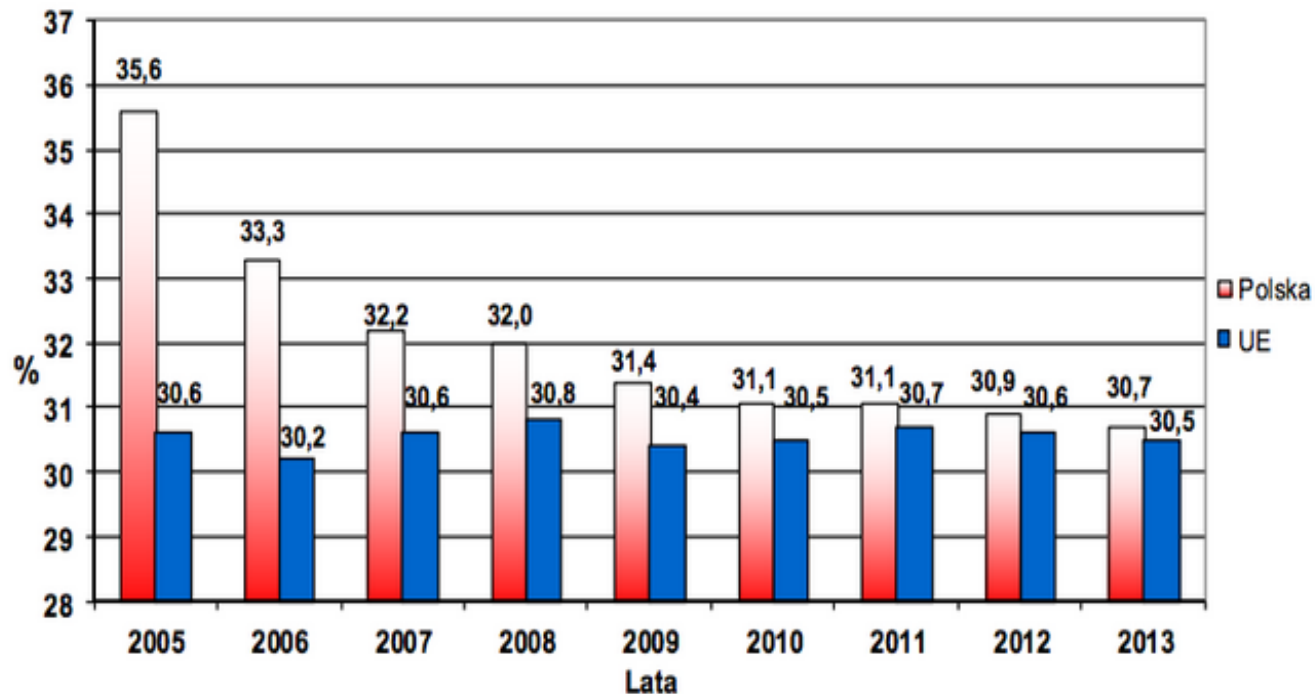
8. Wskaźnik „zazielenionego PKB i wskaźniki Giniego

•Jedną z najważniejszych wad klasycznych pomiarów dochodu jest brak ujmowania w ich składzie kosztów środowiskowych produkcji.

•Wskaźnik **zazielenionego PKB** - uwzględnia stopień wykorzystania nieodwracalnych zasobów naturalnych → obniża wskaźnik przyrostu rocznego PKB do -7%.

•Wskaźnik Giniego – Wskaźnik ten przybiera wartość od 0 do 100, wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0, gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 100, gdyby wszystkie dochody poza jedną osobą miały dochód zerowy. Im wyższa wartość, tym wyższa koncentracja dochodu.

Wykres. Współczynnik Giniego w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2005-2013

Źródło: stat.gov.pl

Warsztaty!

Przedstaw 2 produkty i 2 usługi, które będą miały największy udział w PKB Waszego państwa.

Nazwa, położenie geograficzne i flaga państwa

2 produkty

2 usługi

Dlaczego Wasze produkty/usługi tak dobrze się sprzedają i dlaczego są takie wyjątkowe i innowacyjne?!

Jak go mierzycie? (w jakich jednostkach, jakie czynniki składowe)

Dlaczego wybrane usługi są ważne dla państwa i jak duży mają udział w PKB.